

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ
УКРАЇНИ**

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЗДОРОВ'Я, РЕАБІЛІТАЦІЇ ТА
ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ**

КАФЕДРА ТЕРАПІЇ ТА РЕАБІЛІТАЦІЇ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
(протокол № 6 від 28 серпня 2024 р.)

Голова Науково-методичної ради

Олександр ПИЖОВ

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕРАПЕВТИЧНІ ЗАНЯТТЯ І ВПРАВИ У ЕРГОТЕРАПІЇ**

рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

спеціальність: 227 Фізична терапія, ерготерапія

код дисципліни в каталозі вибіркових навчальних дисциплін: ВД.ФТЕ37

мова навчання: українська

Розробники:

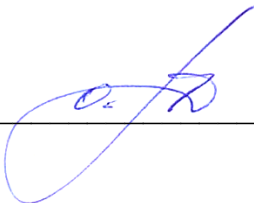
Шевчук Юлія Володимирівна, РНд, викладач кафедри терапії та реабілітації,
yushevchuk@uni-sport.edu.ua

РЕКОМЕНДОВАНО:

Кафедрою терапії та реабілітації
(засідання кафедри від 27.08.2024 р., протокол № 27)

Завідувач кафедри професор О. Б. Лазарева

ПОГОДЖЕНО:

Начальник
навчально-методичного відділу Ольга Д`ЯЧЕНКО

Начальник відділу забезпечення
якості вищої освіти Сергій ПОПОВИЧ

Анотація навчальної дисципліни. Дисципліна спрямована на формування загальних та фахових компетентностей, зокрема здатності до вирішування складних спеціалізованих задач та практичних проблем щодо підбору та правилам використання терапевтичних вправ та занять у ерготерапії з метою розширення заняттєвої участі клієнта, покращення його якості життя. Обсяг дисципліни – 3 кредити ЄКТС. Основні теми: Процес надання ерготерапевтичних послуг. Заняття як основний засіб ерготерапевтичного втручання. Використання терапевтичних вправ у ерготерапії. Методи ерготерапевтичного впливу при порушенні моторних та сенсорних функцій. Методи терапевтичного впливу на когнітивні, зорові та перцептивні розлади. Методи терапевтичного впливу на базові та інструментальні активності повсякденного життя. Комунікація та взаємодія ерготерапевта із клієнтом та членами реабілітаційної команди. Підсумкова оцінка формується з урахуванням результатів поточного контролю та заліку.

Abstract of the discipline. The discipline is aimed at the formation of general and professional competences, including the ability to solve complex specialized problems and practical problems in the selection and rules of the use of therapeutic exercises and occupations in ergotherapy in order to expand the client's occupational participation, improve his quality of life. Discipline - 5 ECTS credits. Main topics: The process of providing ergotherapeutic services. Exercise as the main means of ergotherapeutic intervention. Use of therapeutic exercises in ergotherapy. Methods of ergotherapeutic influence in violation of motor and sensory functions. Methods of therapeutic influence on cognitive, visual and perceptual disorders. Methods of therapeutic influence on basic and instrumental activities of daily life. Communication and interaction of the ergotherapist with the client and members of the rehabilitation team. The final assessment is based on the results of the current control and test.

Мета навчальної дисципліни – формування загальних та фахових компетентностей, зокрема здатності до вирішування складних спеціалізованих задач та практичних проблем щодо підбору та правил використання терапевтичних вправ та занять у ерготерапії з метою розширення заняттєвої участі клієнта та покращення його якості життя.

Перелік компетентностей, які формуються під час вивчення навчальної дисципліни відповідно до стандарту першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 227 Фізична терапія, ерготерапія

Шифр	Компетентності
Загальні компетентності	
ЗК1	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
ЗК3	Навички міжособистісної взаємодії
ЗК4	Здатність працювати в команді.
ЗК6	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК9	Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
ЗК10	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК11	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
Фахові компетентності спеціальності	
ФК2	Здатність аналізувати будову, нормальний та індивідуальний розвиток людського організму та його рухові функції.
ФК4	Здатність враховувати медичні, психолого-педагогічні, соціальні аспекти у практиці фізичної терапії, ерготерапії.
ФК5	Здатність провадити безпечно для пацієнта/клієнта та практикуючого фахівця практичну діяльність з фізичної терапії, ерготерапії у травматології та ортопедії, неврології та нейрохірургії, кардіології та пульмонології, а також інших областях медицини.
ФК8	Здатність ефективно реалізовувати програму фізичної терапії та/або ерготерапії.
ФК9	Здатність забезпечувати відповідність заходів фізичної терапії та/або ерготерапії функціональним можливостям та потребам пацієнта/клієнта.
ФК10	Здатність проводити оперативний, поточний та етапний контроль стану пацієнта/клієнта відповідними засобами й методами та документувати отримані результати.
ФК13	Здатність навчати самообслуговуванню/догляду, профілактиці захворювань, травм, ускладнень та неповносправності, здоровому способу життя.

Обсяг навчальної дисципліни – 3 кредити ЄКТС, які розподіляються у годинах:

Форми навчання	Види навчальних занять				Самостійна робота	Разом
	лекції	лабораторні	практичні	семінарські		
Денна		0	36	0	54	90

Статус навчальної дисципліни: вибіркова.

Передумови для вивчення навчальної дисципліни: успішне опанування такими навчальними дисциплінами:

на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти: «Основи практичної діяльності у фізичній терапії та ерготерапії (вступ до спеціальності)», «Нормальна анатомія людини», «Терапевтичні вправи», «Біомеханіка та клінічна кінезіологія», «Травматологія та ортопедія (за професійним спрямуванням)», «Теорія і методика фізичного виховання».

Програма навчальної дисципліни.

Тематичний план навчальної дисципліни

Номер і назва теми	Кількість годин			
	денна форма навчання			
	усього	у тому числі		
л		п	с.р.	
Тема 1. Процес надання ерготерапевтичних послуг.	12		6	6
Тема 2. Заняття як основний засіб ерготерапевтичного втручання.	12		4	8
Тема 3. Використання терапевтичних вправ у ерготерапії.	12		2	10
Тема 4. Методи ерготерапевтичного впливу при порушенні моторних та сенсорних функцій.	18		6	12
Тема 5. Методи терапевтичного впливу на когнітивні, зорові та перцептивні розлади.	14		8	6
Тема 6. Методи терапевтичного впливу на базові та інструментальні активності повсякденного життя.	14		8	6
Тема 7. Комунікація та взаємодія ерготерапевта із клієнтом та членами реабілітаційної команди.	8		2	6
Всього годин:	90		36	54

Зміст навчальної дисципліни за темами

Тема 1. Процес надання ерготерапевтичних послуг.

Процес надання послуг у ерготерапії: обстеження, прогнозування, планування, втручання, оцінка результату. Основні принципи проведення обстеження в ерготерапії. Прогнозування результатів та планування втручання у ерготерапії. Оцінка ефективності надання ерготерапевтичних послуг.

Тема 2. Заняття як основний засіб ерготерапевтичного втручання.

Структура заняттєвої активності: дії-завдання-заняття-заняттєва активність. Заняття як основний засіб ерготерапевтичного втручання. Підбір терапевтичних занять на основі запиту клієнта і даних обстеження.

Тема 3. Використання терапевтичних вправ у ерготерапії.

Поняття «терапевтичні вправи». Види терапевтичних вправ. Використання терапевтичних вправ у ерготерапії. Підбір терапевтичних вправ відповідно до запиту клієнта і даних обстеження. Відмінності у використанні терапевтичних вправ у фізичній терапії та ерготерапії.

Тема 4. Методи ерготерапевтичного впливу при порушенні моторних та сенсорних функцій.

Використання терапевтичних занять та вправ при порушенні моторного контролю. Використання терапевтичних занять та вправ при зниженні силових якостей. Використання терапевтичних занять та вправ для збільшення амплітуди

руху у суглобах. Терапія руки та кисті. Використання терапевтичних занять та вправ при порушеннях чутливості. Особливості використання ерготерапевтичних вправ та занять при порушенні моторних та сенсорних функцій у педіатрії.

Тема 5. Методи терапевтичного впливу на когнітивні, зорові та перцептивні розлади.

Використання терапевтичних занять та вправ для покращення когнітивних функцій. Використання терапевтичних занять та вправ для впливу на зорові функції. Використання терапевтичних занять та вправ при перцептивних розладах. Особливості використання ерготерапевтичних вправ та занять при когнітивних, зорових та перцептивних розладах у педіатрії.

Тема 6. Методи терапевтичного впливу на базові та інструментальні активності повсякденного життя.

Підбір терапевтичних вправ та занять для впливу на виконання базових та інструментальних активностей повсякденного життя. Використання заняття для тренування навичок базових активностей повсякденного життя. Використання заняття для тренування навичок інструментальних активностей повсякденного життя. Особливості використання ерготерапевтичних вправ та занять для впливу на базові та інструментальні активності повсякденного життя у педіатрії.

Тема 7. Комунікація та взаємодія ерготерапевта із клієнтом та членами реабілітаційної команди.

Види та стилі комунікації ерготерапевта із клієнтом та членами його родини. Комунікація та взаємодія із іншими фахівцями реабілітаційної команди.

Тематика практичних занять

Номер і назва теми дисципліни	Номер і назва теми практичних занять	Кількість годин
		Денна форма навчання
Тема 1. Процес надання ерготерапевтичних послуг.	1. Основні принципи проведення обстеження в ерготерапії.	2
	2. Прогнозування результатів та планування втручання у ерготерапії.	2
	3. Оцінка ефективності надання ерготерапевтичних послуг.	2
Тема 2. Заняття як основний засіб ерготерапевтичного втручання.	4. Структура заняттєвої активності: дії-завдання-заняття-заняттєва активність.	2
	5. Підбір терапевтичних занять на основі запиту клієнта і даних обстеження.	2
Тема 3. Використання терапевтичних вправ у ерготерапії	6. Підбір терапевтичних вправ відповідно до запиту клієнта і даних обстеження.	2
Тема 4. Методи	7. Використання терапевтичних занять	2

ерготерапевтичного впливу при порушенні моторних та сенсорних функцій.	та вправ при порушенні моторного контролю. Використання терапевтичних занять та вправ при зниженні силових якостей. Використання терапевтичних занять та вправ для збільшення амплітуди руху у суглобах.	
	8. Терапія руки та кисті. Використання терапевтичних занять та вправ при порушеннях чутливості.	2
	9. Особливості використання ерготерапевтичних вправ та занять при порушенні моторних та сенсорних функцій у педіатрії.	2
Тема 5. Методи терапевтичного впливу на когнітивні, зорові та перцептивні розлади.	10. Використання терапевтичних занять та вправ для покращення когнітивних функцій.	2
	11. Використання терапевтичних занять та вправ для впливу на зорові функції.	2
	12. Використання терапевтичних занять та вправ при перцептивних розладах.	2
	13. Особливості використання ерготерапевтичних вправ та занять при когнітивних, зорових та перцептивних розладах у педіатрії.	2
Тема 6. Методи терапевтичного впливу на базові та інструментальні активності повсякденного життя.	14. Підбір терапевтичних вправ та занять для впливу на виконання базових та інструментальних активностей повсякденного життя.	2
	15. Використання заняття для тренування навичок базових активностей повсякденного життя.	2
	16. Використання заняття для тренування навичок інструментальних активностей повсякденного життя.	2
	17. Особливості використання ерготерапевтичних вправ та занять для впливу на базові та інструментальні активності повсякденного життя у педіатрії.	2

Тема 7. Комунікація та взаємодія ерготерапевта із клієнтом та членами реабілітаційної команди.	18. Види та стилі комунікації ерготерапевта із клієнтом та членами його родини. Комунікація та взаємодія із іншими фахівцями реабілітаційної команди.	2
Всього годин:		36

Завдання для самостійної роботи здобувачів вищої освіти

Номер і назва теми дисципліни	Завдання	Кількість годин
		Денна форма навчання
Тема 1. Процес надання ерготерапевтичних послуг.	1. Особливості проведення обстеження у ерготерапії.	2
	2. Спільні та відмінні риси процесу надання послуг у фізичній терапії та ерготерапії.	2
	3. Підготовка до практичних занять з теми	2
Тема 2. Заняття як основний засіб ерготерапевтичного втручання.	4. Трактування терміну «заняття» у різних джерелах літератури.	4
	5. Підготовка до практичних занять із теми	4
Тема 3. Використання терапевтичних вправ у ерготерапії	6. Види терапевтичних вправ.	4
	7. Відмінності у використанні терапевтичних вправ у фізичній терапії та ерготерапії.	4
	8. Підготовка до практичних занять із теми	2
Тема 4. Методи ерготерапевтичного впливу при порушенні моторних та сенсорних функцій.	12. Теорії моторного контролю та моторного навчання. Вплив ерготерапевта на порушення балансу на рівноваги.	4
	13. Ортезування кисті і пальців в ерготерапії.	4
	14. Підготовка до практичних занять з теми	4
Тема 5. Методи терапевтичного впливу на	15. Класифікація когнітивних функцій та види їх уражень.	2
	16. Співпраця ерготерапевта із окулістом	2

когнітивні, зорові та перцептивні розлади.	та оптометристом.	
	17. Підготовка до практичних занять з теми	2
Тема 6. Методи терапевтичного впливу на базові та інструментальні активності повсякденного життя.	18. Методи терапевтичного впливу на роботу та дозвілля клієнта.	2
	19. Особливості використання ерготерапевтичних вправ та занять для впливу на навчання та гру дитини.	2
	20. Підготовка до практичних занять з теми	2
Тема 7. Комунікація та взаємодія ерготерапевта із клієнтом та членами реабілітаційної команди.	21. Особливості комунікації та взаємодії ерготерапевта із дитиною та її батьками.	6
Всього годин:		54

Очікувані результати навчання з дисципліни: отримання теоретичних знань та практичних умінь і навичок з організації та проведення ерготерапевтичних заходів, зокрема, терапевтичних вправ та занять для відновлення/корекції рухових, сенсорних, когнітивних, зорових та перцептивних функцій та збільшення заняттєвої активності осіб різного віку завдяки:

знанням: класифікації доменів Міжнародної класифікації функціонування (МКФ) та їх роль у фізичній терапії та ерготерапії; основних рухових та функціональних порушень систем при травмах та захворюваннях нервової системи; схеми дослідження пацієнтів за системою МКФ та їх взаємозв'язків; про принципи медичної, соціальної та біопсихосоціальної моделей обмеження життєдіяльності; особливості застосування профілактичних та терапевтичних заходів фізичної терапії, ерготерапії та їх вплив на стан здоров'я пацієнта/клієнта; про уміння та навички з організації, програмування, прийомів та технік, основних принципів застосування фізичної терапії та ерготерапії.

умінням: втілювати у практичній діяльності послідовність процесу надання ерготерапевтичних послуг; проводити обстеження та оцінку ефективності надання послуг; підбирати терапевтичні вправи і заняття та основи запиту клієнта і даних обстеження; використовувати терапевтичні заняття та вправи для покращення моторного контролю, силових показників, амплітуди руху, сенсорних функцій, когнітивних, зорових та зорово-перцептивних функцій у дітей та осіб працездатного віку; використовувати терапевтичні заняття та вправи для впливу на базові та інструментальні активності повсякденного життя, роботу, дозвілля, освіти та гру; комунікувати і взаємодіяти із клієнтом, його родиною та членами реабілітаційної команди.

Перелік програмних результатів навчання, яких досягають під час вивчення навчальної дисципліни відповідно до стандарту першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 227 Фізична терапія, ерготерапія

Шифр	Програмні результати навчання
ПРН4	Відтворювати сучасний понятійний апарат, наукові концепції, теорії та технології в обраному напрямі охорони здоров'я (фізичної терапії, ерготерапії), які є основою для оригінального мислення та інноваційної діяльності.
ПРН7	Демонструвати вміння міжособистісної комунікації та впливу на поведінку людини у різних суб'єктах сфери охорони здоров'я.
ПРН8	Використовувати сучасні методи самоосвіти, самовдосконалення та саморефлексії.
ПРН9	Використовувати іншомовний професійний матеріал у різних формах комунікації.
ПРН10	Демонструвати знання нормативно-правової бази науково педагогічної діяльності у закладах вищої освіти; розробляти науково-методичне забезпечення дисциплін предметної області та проводити різні види навчальних занять у закладах вищої освіти.
ПРН13	Застосовувати теоретичні положення менеджменту та маркетингу, прикладне програмне забезпечення та інформаційно комунікативні технології для розв'язання конкретних задач у сфері фізичної терапії, ерготерапії.

Порядок оцінювання результатів навчання з дисципліни

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни формується з урахуванням результатів поточного контролю та заліку.

Протягом семестру здобувач вищої освіти може отримати максимальну кількість балів – 100 як суму балів за результатами поточного контролю на практичних заняттях та під час консультацій науково-педагогічних працівників з тем, на які не передбачено аудиторних годин. Використовуються такі форми поточного контролю та розподіл балів, які може отримати студент за тему:

Номер і назва теми практичних занять	Засоби оцінювання	Кількість балів за тему
1. Основні принципи проведення обстеження в ерготерапії.	Обговорення	4
2. Прогнозування результатів та планування втручання у ерготерапії.	Презентація	8
3. Оцінка ефективності надання ерготерапевтичних послуг.	Експрес-контроль	4
4. Структура заняттєвої активності: дії-завдання-заняття-заняттєва активність.	Презентація кейсу	4
5. Підбір терапевтичних занять на основі	Презентація кейсу	4

запиту клієнта і даних обстеження.		
6. Підбір терапевтичних вправ відповідно до запиту клієнта і даних обстеження.	Приклади із практики та їх обговорення	4
7. Використання терапевтичних занять та вправ при порушенні моторного контролю. Використання терапевтичних занять та вправ при зниженні силових якостей. Використання терапевтичних занять та вправ для збільшення амплітуди руху у суглобах.	Приклади із практики та їх обговорення	6
8. Терапія руки та кисті. Використання терапевтичних занять та вправ при порушеннях чутливості.	Самостійна робота	6
9. Особливості використання ерготерапевтичних вправ та занять при порушенні моторних та сенсорних функцій у педіатрії.	Самостійна робота	6
10. Використання терапевтичних занять та вправ для покращення когнітивних функцій.	Приклади із практики	4
11. Використання терапевтичних занять та вправ для впливу на зорові функції.	Підготовка презентацій	8
12. Використання терапевтичних занять та вправ при перцептивних розладах.	Приклади із практики та їх обговорення	6
13. Особливості використання ерготерапевтичних вправ та занять при когнітивних, зорових та перцептивних розладах у педіатрії.	Приклади із практики та їх обговорення	6
14. Підбір терапевтичних вправ та занять для впливу на виконання базових та інструментальних активностей повсякденного життя.	Приклади із практики та їх обговорення	6
15. Використання заняття для тренування навичок базових активностей повсякденного життя.	Приклади із Практики та їх обговорення	6
16. Використання заняття для тренування навичок інструментальних активностей повсякденного життя.	Приклади із практики та їх обговорення	6
17. Особливості використання ерготерапевтичних вправ та занять для впливу на базові та інструментальні активності повсякденного життя у педіатрії.	Обговорення	6
18. Види та стилі комунікації ерготерапевта із клієнтом та членами його	Обговорення	6

родини. Комунікація та взаємодія із іншими фахівцями реабілітаційної команди.		
	Усього:	100

Перед початком практичного заняття науково-педагогічний працівник ознайомлює здобувачів вищої освіти із формами поточного контролю, які будуть застосовуватись, і кількістю балів, які вони можуть отримати. Під час завершення кожного заняття кожному присутньому здобувачу вищої освіти оголошується кількість отриманих ним балів.

Здобувач вищої освіти, який протягом семестру отримав менше 34 балів, до заліку не допускається, і може в установленому порядку пройти повторне вивчення цієї дисципліни.

Залік проводиться у порядку, визначеному у Положенні про організацію освітнього процесу в університеті.

Рекомендовані джерела інформації:

Основна література:

1. Вакуленко Л.О., Клапчук В.В. Основи фізичної реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії. Тернопіль: Укрмедкнига. 2019. 372 с.
2. Чайковський М. Є. Основи реабілітології [Текст] : навч.-метод. посіб. / Чайковський М. Є. ; Відкритий міжнар. ун-т розвитку людини "Україна", Хмельниц. ін-т соц. технологій. - Київ ; Хмельницький : Ун-т "Україна", 2015. - 171 с.
3. Яримбаш, К. С. Фізична реабілітація осіб з особливими потребами: підручник / [К. С. Яримбаш, О. Є. Дорофєєва, О. С. Афанасьєва] ; Придніпр. держ. акад. фіз. культури і спорту, Нац. мед. ун-т ім. О. О. Богомольця. - Дніпро : Журфонд, 2017. - 215 с.
4. Засоби фізичної реабілітації та медико-соціальні основи здоров'язбереження людини [Текст] : навч.-метод. посіб. / Ю. А. Завацький [та ін.] ; Східноукр. нац. ун-т ім. Володимира Даля. - Северодонецьк : Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2018. - 231 с.

Додаткова література:

1. Thomas Н. Occupation-Based Activity Analysis: 2nd edition. SLACK incorporated, 2015. 235p.

Електронні ресурси:

1. Cochrane Library. [Internet]. Available at: <https://www.cochrane.org/>
2. Egrotherapy Evidence Database. [Internet]. Available at: <http://www.otseeker.com/Resources/WhatIsEvidenceBasedPractice.aspx>
3. Сайт Всесвітньої Федерації Ерготерапевтів <http://wfot.org>
4. Pub Med. [Internet]. Available at: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed>